

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin MOȘINCAT
 Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Cluj
 Editură Tipo MC, Oradea-2020

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 - ISSN-L 2734 - 6889

Epopoea VITEAZULUI MIHAI - eroul neamului nostru (12)

Ing. Angela FAIINA

„Nu-mi las nimănui țara și neamul, nici mort!”

Primele ciocniri cu turcii și fazele desfășurării bătăliei în lupta de la Călugăreni

Planul voievodului român era ca oștenii săi, să ajungă până la corturile otomanilor.

Valahii izbesc cu putere înzecită pe turci, steagul lor de luptă, fluturând încurajator. Îmbărbătându-se unii pe alții, își croiesc drum vitejește, încât cu toată buna dotare a turcilor, aceștia bat în retragere, derutați de îndrăzneala ghiaurilor, care au ajuns până în tabăra lor, la corturi.

Însă în jurul orei 11 dimineața, un atac puternic al ienicerilor, i-au respins pe oștenii lui Mihai.

Sinan atacă puternic la centru, asigurat de două acțiuni secundare pe flancuri. Ienicerii trec Neajlovul peste pod și capturează unsprezece tunuri creștine. Hassan Pașa, cu aproximativ 10.000 de oșteni, încearcă o învăluire largă prin partea de vest, iar Mehmet Pașa face același lucru prin partea de Est. Deci Mihai este învăluit din ambele părți. Deși arogantul Sinan, credea că va avea o victorie ușoară și rapidă așa cum spera, se vede nevoit să introducă în linia de bătaie noi trupe, îmbărbătându-și soldații și

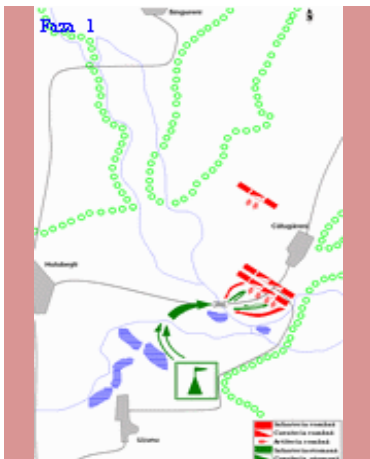
conducătorii de oști. Apoi, reușește să respingă atacul valahilor, luându-le toată artileria, fapt deosebit de îngrijorător pentru Mihai.

„Mihai, fără a pierde inima din această neizbândă, își culege puterile și din nou, dă năvală asupra turcilor, tăind și omorând într-înșii” - scrie Nicolae Bălcescu.

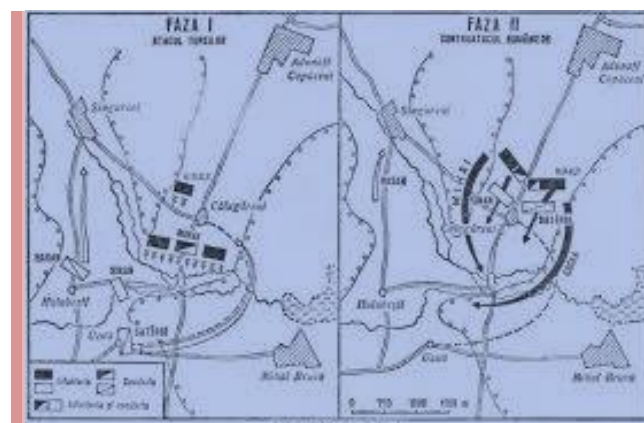
Între timp, Mihai a reușit cu abilitate să dejoace atacul din spatele oștirii sale, pus la cale prin învăluire, de Hassan Pașa, coalizat cu unii din boierii valahi, care doreau încetarea luptei. Apoi, reușește să intre din nou în posesia a două tunuri cu ajutorul căpitanului Albert Király. Dar vrăjmașul are posibilitatea să-și reîmprospăteze des soldații datorită numărului lor mare, pe când ai noștri, trebuiau să lupte tot timpul, fără răgaz, oboseala spunându-și cuvântul.

De trei ori au atacat românii și de trei ori au fost respinși, „biruitorii rămânând adeseori biruiți și biruiții devenind biruitori.” - scrie Nicolae Bălcescu.

„Lupta creștea în cerbie și intensitate, era tare din amândouă părțile. Valahii văd cum șuvoiul turcesc venea neconținut, mărindu-se și oricâți cădeau în luptă alții îndoși sau întreiți, le luau locul.” (Istoricul bătăliei de la Călugăreni, cit p. 113).

Faza de început a bătăliei de la Călugăreni.
 Poziționarea celor două armate. wikiwand.com

Fazele de început ale bătăliei de la Călugăreni
 edu.glogster.com

În acest moment, biruința se părea că era de partea copleșitoarei armate otomane, oastea română „trăsnită de numeroasa artilerie turcă”, nu putea riposta decât cu cele două tunuri recuperate.

Situația era dificilă, trebuia începută retragerea, care însă era comandată a se face într-o perfectă ordine. Ea se făcea metodic, organizat, într-o formație strategică, de forma unui triunghi cu vârful spre inamic, formând în față un colț și apărându-și permanent și cu dibăcie lateralele, pentru a nu fi atacată din lături de inamici, trăgând în același timp asupra vrăjmașului.

„Această retragere este o minune de vitejie, de sânge rece și de eroism. Călăreții inamici degeaba se aruncă cu furie asupra valahilor, nu pot sparge laturile, loviturile lor izbindu-se ca de o stană de piatră.”- scrie Bălcescu.

După ce reușesc să se regrupeze, aproape de locul unde se afla rezerva lui Albert Király, oștenii lui Mihai resping efectivele din laterale ale lui Mehmed Pașa și ale lui Hassan Pașa, provocându-le pierderi considerabile, datorită celor două tunuri păstrate cu trupele de rezervă.

Lupta era încheștată. Turcii, spun analiștii militari ai vremii „se luptau ajutați de numărul lor, iar

românii de tărie și îndrăzneală.”

În jurul prânzului, victoria înclina de partea turcilor. Cazacii și un mic grup de ardeleni, după ce învăluiseră armata turcească, atacă din spate, creând un haos general printre turci. Dar nu era destul pentru câștigarea bătăliei.

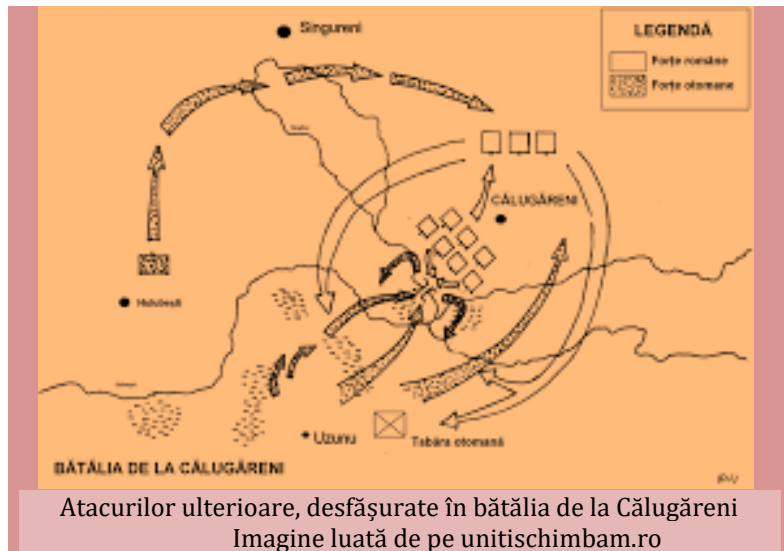
Otomanii, cu șiretenie,

Încheștarea dintre oștenii români și turci, la Călugăreni
Frescă de la Muzeul Militar Național „Regele Ferdinand I”, București
Imagine luată de pe Historia.ro

recurg la alte planuri, atrăgându-i pe unii boieri valahi filoturci, oferindu-le mulți galbeni pentru a-i determina să renunțe la luptă. Îndemnați de manevrele turcilor, boierii trădători, care-l urau pe Mihai, logofătul Miroslav din Râfov, Mitrea din Hotărani, Dan Danilovici vistierul, Chisar logofătul, etc., erau gata să-l trădeze pe Mihai, încercând să-i descurajeze și pe ceilalți luptători valahi și pe căpitani unguri Albert Király, Mihai Horváth și Ștefan Békes, pentru a renunța la luptă și a-l preda pe Mihai în mâinile lui Sinan Pașa. Situația era gravă, pentru că boierii trădători, invocau inutilitatea continuării unei bătălii fără de nici o șansă de victorie și în plus, cei 50.000 de galbeni oferiți din partea turcilor erau foarte tentanți.

Boierii trădători erau convinși că îi vor momi și pe ceilalți, spunându-le că vor fi foarte mulțumiți că „au scăpat de un domnitor zurbagiu și răzvrătit, gata oricând de războaie”. Trădătorii, le spuneau celorlalți oșteni și căpitani că: „să nu meargă nebunește la luptă”... și că „ce sunt oștenii români față de cei o sută de mii ai turcilor ?”...și că „Mihai-Vodă acesta numai îndrăznire semeață are și nu lucră după înțelepciune, ci merge orbește și cu nebunia lui, vrea să ne piardă pe toți, noi, boierii cumpătați și iubitori de țară. Așa ceva nu s-a mai pomenit în Valahia !”

Atacurilor ulterioare, desfășurate în bătălia de la Călugăreni
Imagine luată de pe unitischimbam.ro

Banii „ochiul dracului”, nu i-a tentat pe cei credincioși lui Mihai. Onoarea și cinstea lor, erau mai presus, ei refuzând propunerea, spunând că ei au venit la luptă și trebuie s-o ducă până la sfârșit. Nu au alte dispoziții.”

Paul Anghel, în piesa de teatru „Viteazul”, prezintă momentele de cumpănă în tabăra lui Mihai și vorbele pline de avânt ostășesc pe care el le rostește către căpitanii săi: „Boierul, sftetic: - Dar e zadarnică lupta, Măria Ta...Sunt prea mulți... Mihai (tresărind): -Ce e zadarnic ? Nimic nu-i zadarnic! (cu simplitate profetică). Învățați măcar să muriți, căpitanii mei, tocmai fiindcă muriți oricum !”

Aflând de toate aceste manevre, Mihai, analizează situația cu sânge rece. Era îngrijorat, dar nu s-a speriat: „ca întotdeauna liniștit dar semeț și trufaș în primejdie”, mai are totuși încă o nădejde. El și-a dat seama că soarta bătăliei atârna acum doar de ajutorul proaspăt de trupe pe care l-a solicitat înaintea începerii bătăliei; o ceată de pedestriime, de trei sute de ostași de rezervă. Era doar o speranță, pentru că acești oșteni nu puteau să fie considerați ca o garanție a victoriei, ci doar un sprijin.

„Sta să apuie soarele după orizont, când vestea ca ajutorul așteptat a sosit vărsa nădejdea izbândirei și un curagiu nou în inima acelei mână de voinici români, care ca niște zmei se luptau, trăgându-să în fața nenumăratelor gloate a unui dușman învingător. Acest agiutor însă, ce ai noștri și-l inchipuia tare, nu era decât o ceată de trei sute pedestrași cu puști din Ardeal.Mihai, fără a pierde vreme, căuta a se folosi de acest neînsemnat agiutor și de reâmbărbătarea oștilor sale, ca să smulgă biruința de la vrăjmaș. El își preumbla privirea pe câmpul bătăliei, vede mișcările turcilor și după dânsle își pregătește pe ale sale” -Nicolae Bălcescu.

„Sosi-vor oare la vreme ? ”- se întreba Mihai. Noroc că acest ajutor a sosit spre seară.

Mihai, îmbărbătându-se, face noi planuri de luptă și se ocupă de încurajarea oștilor sale, cerându-le să lupte pentru „eliberarea de sub jugul robiei, gloria patriei lor și mai cu seamă pentru onoarea religiei lor”. Acum, el le spune cu glas înalt: „ori ne întoarcem cu frunțile încinse cu ramuri de laur, ori ne desfătăm la masa îngerilor ! ”

Știa, fiind un militar încercat, că acum victoria depindea de o faptă eroică, fulger, o acțiune deosebit de impresionantă, care să-i încurajeze pe ai săi, obosiți, extenuați și demoralizați. Aceștia, așteptau salvarea de la Voievodul lor. El sesizează cu inteligență momentul psihologic al bătăliei și hotărăște a se jertfi pe sine, ca de atâtea ori și de a obține victoria chiar cu prețul vieții sale.

Acum este momentul în care Mihai alege să pună totul în joc. Se hotărăște a se jertfi ca altă dată și a cumpăra biruința cu primejdia vieții sale. Voievodul valah se simte responsabil ca și lider al poporului său să făptuiască chiar și imposibilul pentru țara sa, asumându-și cu curaj, onoare și mândrie confruntarea, chiar cu prețul vieții sale.

Lăsându-se în grija Proniei Cerești și...„ridicând ochii spre cer, cheamă în ajutorul său protecția mântuitoare a Dumnezeuului armatelor, smulge o secure ostășească de la un oștean, se aruncă în coloana vrăjmașă, doboară pe toți care încearcă a i se împotrivi, îl ajunge pe Caraman-Pașa, îi zboară capul, izbește și alte capete de pași turci și făcând minuni de vitejie se întoarce la ai săi, plin de trofee și fără a fi rănit.”- scrie Nicolae Bălcescu.

Mihai pătrunde vijelios printre primele rânduri ale osmanlăilor și străbate ca un fulger prin oastea dușmană. Cu putere de uriaș și mânie de trăsnet, a săvârșit minuni de vitejie. Două pașale din armata turcă sunt ucise chiar de către domnitor. Acest act de un curaj incredibil, nebunesc, ca a unui semizeu, îi entuziasmează pe oștenii săi, inflamându-i, insuflându-le motivația necesară de a continua lupta și de a înfrunta moartea.

„Natura sa nervoasă, aplecată spre mânie, era potrivită pentru asemenea fapte” -precizează Nicolae Iorga în „Scurtă istorie a lui Mihai Viteazul”

Mihai, în atacul fulgerător, trecând podul
Imagine luată de pe cartula.ro

Mihai pe podul de la Călugăreni
Imagine luată de pe cartula.ro

Mihai a reușit să-și încurajeze armata și să le redea oștenilor încrederea și elanul de care aveau nevoie. Este momentul culminant al bătăliei. El își regrupează ostașii rămași, și, în fruntea lor, ordonă un puternic contraatac fulgerător, o lovitură combinată; atac în partea frontală și o manevră de învăluire pe flancul stâng al inamicului.

Căpitanii săi primesc și îndeplinesc cu precizie ordinele lui Mihai, atacând năvalnic. Finalmente, detașamentul transilvan decide acum să lovească din flanc. Oștirea română avea de-acum și forțele proaspete, ale pedestrașilor nou sosiți, care luptau cu elan, în frunte cu căpitanul Cocea. Otomanii au fost înghesuiți într-un spațiu foarte îngust din nordul Neajlovului, având în lateral dealurile împădurite, în față oastea lui Mihai care izbea puternic, iar în spate podul, ca singură cale de retragere. Defileul prin care turcii trebuiau să avanseze spre București, era blocat și apărat de oștenii Voievodului Valah. Contraatacul oștenilor români a ajuns fulgerător până la pod și a izbit cu dibăcie, putere și măiestrie rândurile otomane. Toate tunurile au fost recuperate, iar focul artileriștilor și al archebuzierilor a provocat pierderi foarte grele turcilor.

Bătălia de la Călugăreni-„Intrarea în luptă a lui Mihai Viteazul”-Litografie din anul 1874

Imagine luată de pe istoria.ro

Vrând să oprească năvala „ghiaurilor”, Sinan Pașa este obligat să riposteze. El, personal, va trece podul, cu steagul cel verde și sfânt al profetului Mahomed, brodat cu fir de aur. Se avântă înainte, pentru a-și încuraja soldații, dar din față se vede izbit de furia înfocată a lui Mihai, iar din spate și lateral, de ostașii conduși de căpitanul Alexandru Miron Cocea, care lovește puternic în rândurile otomane. Lupta continuă cu intensitate maximă de ambele părți. Văzând că se apropie dezastrul înfrângerii „steagurilor strălucitoare”, diperat, Sinan își încurajează armata, ridicând tot mai sus steagul profetului, dar în zadar; strigătele sale nu mai sunt băgate în seamă, fiecare turc înspăimântat, se gândea numai la scăpare. Oastea osmanlăilor se retrage, răsfirată și panicată, unii din conducătorii turci fiind uciși sau răniți, alții fiind speriați de moarte, fugind de loviturile năprasnice ale valahilor. Totul se transformă într-o retragere dezorganizată a turcilor. Ordinele lui Sinan nu mai sunt ascultate și nici apelurile în numele lui Allah nu mai erau auzite în vălmășagul creat. Văzând că nu pot toți să se retragă pe pod, mulți turci s-au aruncat în mlaștina de pe malurile Neajlovului, unde și-au găsit sfârșitul, alături de patru din marile căpetenii turce.

Degringolada și învălmășala creată, oferă posibilitatea lui Mihai să contraatace cu și mai mult patos. Bătrânul Sinan, la cei 83 de ani ai săi, lovit de o lance care i-a străpuns obrajii, cade în retragerea sa, sub pod, în mlaștină, zbatându-se neputincios și înspăimântat, văzându-și cu ochii morții, pieirea.

Dar pașa-și pierduse și capul și firea!

Un otoman îl va scoate din mocirlă, cu chiu, cu vai, „înnămolit și ocărât”-cum spune Mihai. Sinan Pașa își pierde și ultimii doi dinți pe care îi mai avea, toate însemnele militare și suferă o umilitoare rușine. Va urma

Sinan Pașa cade de pe pod, în mocirlă – bosorelief.
crestinortodox.ro